

Plan

Diarienummer
511-8549-2017

Dammån SE0720360 och Dammån-Storån SE0720288

Uppföljningsplan för Natura 2000-område

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Omslagsbild:

Storån med Drommen i bakgrunden, Storån längs väg mellan Hallen och Höglekardalen, Dammåns kraftstation, Dammån på väg mot mynningen i Ockesjön. Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län.

Fakta om området

Namn och områdeskod: Dammån SE0720360, Dammån-Storån SE0720288

Län: Jämtland

Kommun: Åre

Områdestyp: Området har fastställts som ett område av gemenskapsintresse (SCI).

Regeringen har förklarat området som ett särskilt bevarandeområde (SAC).

Övrigt skydd: Strandskydd enligt kap 7: 13-18 §§ MB. Riksintresse enligt kap 4 6§ MB.

Fiskeförvaltare: Staten, Dammåns fvof, Ockersjöns-Kvissleströmmarnas fvof.

Areal: Dammån 87,7 hektar, Dammån-Storån 251,7 hektar

Utgiven av

Länsstyrelsen Jämtlands län

Mars 2019

Tryck

Länsstyrelsens tryckeri, Östersund 2018

Löpnummer

2019:7

Diarienummer

511-8549-2017

Publikationen kan laddas ner från Länsstyrelsens hemsida
www.lansstyrelsen.se/jamtland

Innehållsförteckning

Natura 2000 och vattenförvaltning	4
Obligatoriska uppföljningsmoment Sjöar och vattendrag	4
Ingående naturtyper och arter enligt art och habitatdirektivet	5
Målindikatorer	6
Tidigare och pågående provtagningar.....	6
Plan för fortsatt uppföljning.....	8
Levande dokument.....	10
Litteratur.....	10

Natura 2000 och vattenförvaltning

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt.

Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Natura 2000-området ska uppnå gynnsam bevarandestatus genom att naturtypen och ingående habitatarter har gynnsam bevarandestatus. För att detta ska uppnås bör populationer av arterna vara livskraftiga på lång sikt. För varje vattenförekomst i de akvatiska habitaterna finns för området särskilt viktiga kvalitetsfaktorer. Dessa utgör grunden för den sammanvägda ekologiska statusen. Minst God ekologisk status skall uppnås i enlighet med ramdirektivet för vatten (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG). Det innebär enkelt uttryckt att värdena för ytvattenförekomstens biologiska kvalitetsfaktorer uppvisar små av mänsklig verksamhet framkallade störningar, men avviker endast i liten omfattning från de värden som normalt gäller för ytvattenförekomsten vid opåverkade förhållanden (Havs- och vattenmyndighetens rapport 2017:15).

Uppföljning i skyddade områden innebär att samla in uppgifter för att utvärdera tillståndet för naturtyper, arter och friluftsliv. Oftast genomförs mätningar för att se om uppsatta bevarandemål är uppnådda eller så bedöms tillstånd eller status på annat sätt. Insamlade uppgifter kan också användas för nationella bedömningar av bevarandestatus för naturtyper eller arter. Uppföljningen fokuserar i regel på om ett visst tillstånd/mätvärde är uppnått eller inte. Mindre arbete läggs på att följa trender, vilket kräver mer omfattande mätsinaster (Rapport 6379:2010. NV).

Obligatoriska uppföljningsmoment Sjöar och vattendrag

Obligatoriska moment i sjöar utgörs av uppföljning av flödesreglering och närmiljöns naturlighet. För vattendrag är de obligatoriska momenten bland annat uppföljning av att vattenvägarna är fria, samt den typiska arten öring (Tabell 1). Negativa arealförändringar till följd av mänskliga ingrepp bör följas upp.

Vattendrag är ofta påverkade av antropogena fysiska ingrepp och annan påverkan som bör åtgärdas. Uppföljning av restaureringsåtgärder till exempel strukturer och funktioner såsom vandringsvägar, bottenstrukturer och återställd flödesregim, kommer därför att utgöra en betydande del av uppföljningsinsatsen. Det är lämpligt att i första hand använda typiska arter som fiskar eller stormusslor som målindikatorer vid uppföljning av åtgärder (Rapport 6379:2010. NV).

TABELL 1. OBLIGATORISK UPPFÖLJNING INOM SJÖAR OCH VATTENDRAG. ENLIGT RAPPORT 6379:10 NATURVÅRDSVERKET.

Grupp	Egenskap	Omdrev	Naturtyp	Kommentar/metod
Sjöar	Areal	12	Alla	Mäts främst genom uppdatering VIC-natur.
Sjöar	Flödesreglering enligt Hydromorfologiska bedömningsgrunder (NV-07) med avseende på hydrologi	12	3110,3130	Information hämtas från rapportering vattendirektivet
Sjöar	Exploatering, bebyggelse, bryggor etcetera	12	Alla	Ingreppsindikator som ofta faller under tillsyn. Kart- eller fjärranalys.
Vattendrag		12	Alla	Mäts främst genom uppdatering VIC-natur.
Vattendrag	Fria vandringsvägar, det vill säga låg fragmenteringsgrad/barriäreffekt (Hydromorfologiska bedömningsgrunder NV-07).	12	Alla	Information hämtas från rapportering vattendirektivet.
Vattendrag	Förekomst av juvenil tjockskalig målarmussla och/ eller flodpärlmussla.	12	Alla (i områden med förekomst av arterna).	Fältmetod. Samordning uppföljning av arter i bilaga 2 och gemensamt delprogram RMÖ/ÅGP för flodpärlmussla.

Ingående naturtyper och arter enligt art och habitatdirektivet

Natura 2000-områdena Dammån och Dammån-Storån består av fyra naturtyper, Större vattendrag (3210), Mindre vattendrag (3260), Alpina vattendrag (3220) och övriga sjöar (3100). Utter (*Lutra lutra*) (1355) skyddad enligt art- och habitatdirektivet förekommer i Dammån och Dammån-Storån.

Målkategorier

Till bevarandemålen finns kopplade mätbara målkategorier, som är de faktorer som i praktiken följs upp i uppföljningsprocessen. Uppföljning av målkategorier görs med sex- eller tolvårsintervall (Rapport 6379:2010. NV). Målkategorier är till exempel typiska arter som för Dammån och Dammån-Storån framför allt är öring.

Tidigare och pågående provtagningar

TABELL 2. PROVTAGNINGAR SOM TIDIGARE UTFÖRTS ELLER FORTFARANDE PÅGÅR INOM NATURA 2000-OMRÅDEN. I TABELLEN REDOVISAS TYP AV PROVTAGNING, LÄNSSTYRELSENS STATIONS ID, PROVTAGNINGSENTERVALL, INOM VILKET PROGRAMOMRÅDE PROVTAGNINGEN UTFÖRTS/UTFÖRS (OM INFO FINNS) SAMT PROVTAGNINGÅR.

Typ (Befintlig uppföljning)	StationsID	Provtagningsintervall, antal prov	Programområde	Provtagningsår
Bottenfauna	6994574_436253_LEKARÅN_7	Ca vartannat år	IKEU	1985-2016
Bottenfauna	6996474_444276_BASTUÅN_5	Ca vartannat år	IKEU	1985-2016
Bottenfauna	6989572_1405770_Tvärån_Gräftåvallen ovan br	1 prov	KEU	1987
Elfiske	7010010_1406860_Dammån_Ned åhns krv ny loka - Nr 4	11 prover		1995-2012
Elfiske	7007316-1408145 Arnes sidofåra	2 prov		2017-2018
Elfiske	7007457-1408084 Anitas strömmen	2 prov		2017-2018
Elfiske	7009900-1407060 Torrfåran	3 prov		2017-2018
Elfiske	7011073-1406768 Karins innerkurva	2 prov		2017-2018
Elfiske	7011328-1406613 Ågårdarnas sidofåra	Årligen		2013-2018
Elfiske	6998600_1395950_Storån_Upp Höglekardalen hä - Nr 1	Inte varje år		1991-2017
Elfiske	7000727_1398969_Dammån_Ned bydalssjön hängb - Nr 2	Inte varje år		1991-2018
Elfiske	7001200_1402230_Dammån_Ned gräftåvallsbron - Nr 3	Inte varje år		1991-2017
Elfiske	6998430_1409950_Allvarsån_300 m uppstr Dammån	1 prov		2010
Elfiske	6986742-1395860 Inl i Gåtejaure	6 prover		1995-2002
Elfiske	6897450-1396250 Inlopp i Hån	8 prover		1995-2014
Elfiske	6989572-1405770 Gräftåvallen ovan br	Årligen		1995-2016
Elfiske	6989718-1405151 600 m uppstr bron	1 prov		1992
Elfiske	6990898-1406223 Gräftåvallen	2 prov		1992 och 2009
Elfiske	6995002-1409356 Dörrsbodarna	4 prover		2010-2018

Typ (Befintlig uppföljning)	StationsID	Provtagningsintervall, antal prov	Programområde	Provtagningsår
Elfiske	6996980-1408130 Fjällsågen ned bro	2 prover		2010 och 2017
Elfiske	6997223-1410365 Mitten	1 prov		2017
Elfiske	6997310-1394870 850 m uppstr bro	Årligen		2008-2010
Elfiske	6997710-1395440 Nipan	Årligen		2012-2018
Elfiske	6997850-1395570 Strax nedstr bron	Nästan årligen		1992-2018
Elfiske	6998140-1385570 350 m nedstr bro	Årligen		2008-2018
Elfiske	6998650-1395620 Nedesta ny	3 prover		1996-1999
Elfiske	6998655-1396043 Sidofåra Höglekardal	2 prover		2013-2014
Elfiske	6999330-1403580 ovan Duvedsröse 30 m	Årligen		1998-2018
Elfiske	6999600-1403600 300 m uppstr vägen	Årligen		1992-2018
Elfiske	7000720-1403760 Nedre	Årligen		1990-2013
Elfiske	7010010-1406860 Ned Åhns krv ny loka	11 prover		1995-2012
Elfiske	6994964-1409044 Övre	1 prov		2018
Elfiske	6996555-1409813 Näst nederst, ny	1 prov		2018
Elfiske	6997225-1410345 Nederst	1 prov		2018
Elfiske	6998745-1410041 Åkroken	1 prov		2018
Elfiske	6999370-1410020 Vik nedan åkroken	1 prov		2018
Elfiske	7001028-1405588 Ned f.d. bro	1 prov		2018
Elfiske	7001295-1405012 Bynomön	1 prov		2018
Elfiske	7009943-1406881 Udden	1 prov		2018
Elfiske	7010036-1406884 Mellan Nisse o udden	1 prov		2018
Elfiske	7010239-1406938 Nisseböjen, huvud	1 prov		2018
Elfiske	7010297-1406870 Sidofåran Nisseböjen	1 prov		2018
Elfiske	7010859-1406642 Blåmeln	1 prov		2018
Elfiske	7013193-1405822 Nedan Karlssons	1 prov		2018
Vattenkemi	7008076_447249_Dammån_		SRK Indalsälven	2007-2012
Vattenkemi	7015331_441480_DAMMÅN YTTEROCKE_	2 prover		1992 och 1995
Vattenkemi	7016026_441292_DAMMÅN_	1 prov		2008
Vattenkemi	7008076_447229_DAMMÅN_	2 prover		1990
Vattenkemi	6998069_442795_DAMMÅN 2_	2 prover		1988-2008
Vattenkemi	6997502_439545_DAMMÅN_	2 prover		1988 och 2008
Vattenkemi	7004065_448809_DAMMÅN 3_	3 prover		1988 och 2000
Vattenkemi	6996521_429313_LILLHON_	1 prov		2007
Vattenkemi	6996920_439026_DALSJÖN_	1 prov		2007

Typ (Befintlig uppföljning)	StationsID	Provtagningstervall, antal prov	Programområde	Provtagningssår
Vattenkemi	6997829_440771_BÄCK FRÅN FJÄLLHALSEN_	1 prov		2004
Vattenkemi	6995417_436593_DAMMÅN 1_	1 prov		1988
Vattenkemi	6996090_436004_STORÅN_	1 prov		1988
Vattenkemi	Allvarsån, Lekarån, Bastuån	Flera prover	KEU & IKEU	- 2018
Vattenkemi, växtplankton, bottenfauna		Årligen	NMÖ	1962-2017
Dykinventering Lefisk	Utlopp Dalsjön, Storån, Åkroken och nedströms Dammåns kraftverk			2016-2018
Trumminventering				
Biotopkartering	Storån, Lekarån, Bastuån, Allvarsån, Dammån	En gång		2008-2011

Plan för fortsatt uppföljning

För varje Natura 2000-område tar Länsstyrelsen fram en plan för kontinuerlig uppföljning av områdets bevarandemål, utvärdering av områdets bevarandeåtgärder och identifiera behov av ytterligare åtgärder. Detta för att i många fall skapa och i vissa fall upprätthålla en långsiktigt gynnsam bevarandestatus för utpekade arter och naturtyper. Förutom tydliggörande av metoder, uppföljningsfrekvenser, kostnader och finansiering är även ett av syftena med uppföljningsplanen att kunna precisera bevarandemålen för Natura 2000-området. Länsstyrelsen ansvarar för att målsättningen med området uppfylls.

Förutom den uppföljning som listas i tabell 3 bör området besökas ungefär vartannat år. Där en översiktlig notering över områdets morfologiska och hydrologiska förhållanden görs. Även noteringar av närliggande skogsburksåtgärder eller andra påverkanskällor utförs.

TABELL 3. I TABELLEN REDOVISAS VILKA PÅVERKANSAKTORER SOM FINNS PÅ NATURA 2000-OMRÅDET, ÅTGÄRDER, UPPFÖLJNINGSMETODER FÖR UPPFÖLJNING AV ÅTGÄRDER SAMT UPPFÖLJNING AV BEVARANDESTATUS BEVARANDETILLSTÅND?, STARTÅR FÖR UPPFÖLJNING SAMT MED VILKA INTERVALLER UPPFÖLJNING SKA SKE, LOKALINFORMATION, KOSTNADER SAMT FINANSIERING OM SÅDAN ÄR KÄND.

Påverkan	Åtgärd	Uppföljning	Startår	Intervaller (år)	Lokaler	Kostnad	Förslag finansiering
Fysisk påverkan. Antropogen påverkan.	Biotopåterställning/ biotopvård	Biotopkartering	2020	12	Lekarån, Bastuån, Allvarsån, Storån	5 kr/meter	Skötselmedel
Fysisk påverkan. Antropogen påverkan.	Biotopåterställning/ biotopvård	Drönarfotografering	2020	12	Dammån		
Antropogen påverkan. Skogsbruk (modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Vattenkemi-provtagning	Enligt SRK program	Enligt SRK program	1 lokal		SRK
Antropogen påverkan. Skogsbruk (modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Vattenkemi-provtagning	Enligt KEU och IKEU program	Enligt KEU och IKEU program	Allvarsån, Lekarån, Bastuån		KEU/ IKEU
Skogsbruk (historiskt och modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Bottenfauna-provtagning	IEKU	IKEU	2 lokaler		IKEU
Skogsbruk (historiskt och modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Bottenfauna-provtagning	KEU	KEU	Gräftån, Allvarsån		KEU
Skogsbruk. Fritidsfiske.	Informationsinsatser, tillsyn. Fiskereglering	Elfiske	Enligt miljöövervakningsprog. FUG	Årligen	Enligt miljöövervakningsprog. FUG		HaV
Skogsbruk. Fritidsfiske.	Informationsinsatser, tillsyn. Fiskereglering	Elfiske	Enligt KEU och IKEU	Enligt KEU och IKEU	Lekarån, Bastuån, Allvarsån		KEU och IKEU
Skogsbruk. Fritidsfiske.	Informationsinsatser, tillsyn. Fiskereglering	Elfiske	2019	1	Välj lokaler efter tabell 2	3 000 kr/lokal	Skötselmedel
Antropogen påverkan. Skogsbruk (modernt)	Informationsinsatser, tillsyn	Vattenkemi, växtplankton, bottenfauna	Enligt NMÖ program	Enligt NMÖ program	NMÖ-lokaler		NMÖ

Påverkan	Åtgärd	Uppföljning	Startår	Intervaller (år)	Lokaler	Kostnad	Förslag finansiering
Vägnät (allmänt, skogsbruk)	Trumbyte, tröskling, passager för utter	Inventering av vägpassager			Längs hela N2000-området. Samordnas med väggrummeinventering.		Ev. Trafikverket
Fritidsfiske/fysisk påverkan	Informationsinsatser, tillsyn. Fiskereglering	Dykinventering Lekfisk	2020	6	Cirka 4 lokaler	5 000 kr/lokal	Skötselmedel

Levande dokument

Uppföljningsplanen fungerar som en sammanfattning av de undersökningar som genomförts i det aktuella området genom åren fram till och med 2017/2018 och en startplan för fortsatt uppföljning. För att den fortsatta uppföljningen enkelt skall kunna uppdateras med nya undersökningar, förändringar i finansiering, antal lokaler eller uppföljningsintervaller skapas en databas med tabell 3 som utgångspunkt. För information om förändringar i uppföljningsarbetet kontakta Länsstyrelsen Jämtlands län.

Litteratur

Havs- och Vattenmyndigheten. (2017). Sötvattenanknutna Natura 2000-vårdens känslighet för hydromorfologisk påverkan. Eddie von Wachenfeldt och Ulf Bjelke. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2017:15.

Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Rapport 6379.

Länstyrelsen Jämtlands län

Postadress: 831 86 Östersund
Besöksadress: Residensgränd 7
Telefon: 010-225 30 00
jamtland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/jamtland